

Bruxelles, 20.9.2019.
COM(2019) 432 final

2019/0204 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje u ime Europske unije treba zauzeti u Odboru za pridruživanje osnovanom Euro-mediteranskim sporazumom o pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, te Kraljevine Maroka, s druge strane, u pogledu razmjene informacija s ciljem procjene učinka Sporazuma u obliku razmjene pisama o izmjeni Sporazuma

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj se prijedlog odnosi na odluku o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Unije u Odboru za pridruživanje uspostavljenom Euro-mediteranskim sporazumom o pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, te Kraljevine Maroka, s druge strane¹, u cilju predviđenog donošenja odluke o razmjeni informacija s Marokom radi procjene učinka Sporazuma u obliku razmjene pisama od 25. listopada 2018. o izmjeni tog Sporazuma²

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Sporazum o pridruživanju između EU-a i Maroka

Euro-mediteranskim sporazumom o pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, te Kraljevine Maroka, s druge strane („Sporazum o pridruživanju”), uspostavljeno je područje slobodne trgovine između Europske unije i Maroka na temelju obostranih carinskih povlastica za trgovinu industrijskim i poljoprivrednim proizvodima te proizvodima ribarstva. Sporazumom se uspostavlja područje slobodne trgovine u okviru kojega se Maroku jamči vrlo opsežan povlašteni pristup tržištu EU-a. Sporazum je stupio na snagu 1. ožujka 2000.

Vijeće je Odlukom (EU) 2019/217 od 28. siječnja 2019.³ odobrilo sklapanje Sporazuma u obliku razmjene pisama između Europske unije i Kraljevine Maroka o izmjeni protokolâ 1. i 4. uz Euro-mediteranski sporazum o pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, te Kraljevine Maroka, s druge strane, u svrhu proširenja carinskih povlastica predviđenih Sporazumom o pridruživanju na proizvode podrijetlom iz Zapadne Sahare.

2.2. Odbor za pridruživanje EU-a i Maroka

Odbor za pridruživanje EU-a i Maroka tijelo je osnovano Sporazumom o pridruživanju nadležno za provedbu Sporazuma. Odbor za pridruživanje ima ovlasti za donošenja odluka o upravljanju Sporazumom. Odbor za pridruživanje donosi svoje odluke na temelju dogovora stranaka. Ako se obje stranke slože, između zasjedanja može donositi odluke pisanim postupkom.

2.3. Predviđeni akt Odbora za pridruživanje EU-a i Maroka

Odbor za pridruživanje EU-a i Maroka treba donijeti odluku o načinima procjene učinka Sporazuma koji je Vijeće odobrilo 28. siječnja 2019., osobito u pogledu održivog razvoja, posebice u vezi s pogodnostima za predmetno stanovništvo i iskorištavanjem prirodnih resursa Zapadne Sahare („predviđeni akt”). Odluku bi trebalo donijeti najkasnije dva mjeseca nakon stupanja na snagu tog Sporazuma.

Svrha je predviđenog akta utvrditi postupke za razmjenu informacija između stranaka u cilju omogućivanja procjene učinka proširenja carinskih povlastica predviđenih Sporazumom o pridruživanju na proizvode iz Zapadne Sahare.

¹ SL L 70, 18.3.2000., str. 2.

² SL L 34, 6.2.2019., str. 4.

³ SL L 34, 6.2.2019., str. 1.

Predviđeni akt postat će obvezujući za stranke u skladu s člankom 83. stavkom 2. Sporazuma, kojim se propisuje sljedeće: „Odbor svoje odluke sastavlja na temelju dogovora stranaka. Te su odluke obvezujuće za obje stranke, koje poduzimaju potrebne mjere za njihovu provedbu.”.

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Od stupanja na snagu Sporazuma o pridruživanju trgovinske povlastice predviđene tim Sporazumom primjenjivale su se *de facto* na proizvode podrijetlom iz Zapadne Sahare, odnosno s područja koje nema samoupravu. U svojoj presudi od 21. prosinca 2016 u predmetu C-104/16 P⁴ Sud Europske unije presudio je da se Sporazum o pridruživanju između EU-a i Maroka ne primjenjuje na Zapadnu Saharu.

Stoga nije bilo moguće nastaviti praksu *de facto* primjene trgovinskih povlastica utvrđenih u Sporazumu o pridruživanju i njegovim protokolima na proizvode podrijetlom iz Zapadne Sahare. Međutim, bilateralni sporazumi između Europske unije i Maroka mogu se pod određenim uvjetima proširiti na Zapadnu Saharu ako postoji odgovarajuća pravna osnova.

Vijeće je 29. svibnja 2017. ovlastilo Komisiju za otvaranje pregovora radi pružanja pravne osnove za odobravanje povlastica za proizvode podrijetlom iz Zapadne Sahare te je donijelo pregovaračke smjernice. Tijekom 2017. održana su dva kruga pregovora. Glavni su pregovarači 31. siječnja 2018. parafirali nacrt Sporazuma. Stranke su potpisale Sporazum 25. listopada 2018. Vijeće je 28. siječnja 2019., nakon dobivanja suglasnosti Europskog parlamenta, donijelo Odluku o sklapanju Sporazuma u obliku razmjene pisama između Europske unije i Kraljevine Maroka o izmjeni protokolâ 1. i 4. uz Euro-mediteranski sporazum o pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, te Kraljevine Maroka, s druge strane, čime je osigurana pravna osnova za dodjelu jednakih carinskih povlastica za proizvode iz Zapadne Sahare kao za proizvode podrijetlom iz Maroka.

Izmjenom relevantnih protokolâ uz Sporazum o pridruživanju omogućuje se i dodjela carinskih povlastica Unije na temelju procjene prednosti za lokalno stanovništvo i poštovanja ljudskih prava.

Kao što je Vijeće zatražilo u pregovaračkim smjernicama donesenima 29. svibnja 2017., službe Komisije procijenile su mogući učinak Sporazuma na održivi razvoj, osobito u pogledu prednosti za predmetno stanovništvo i iskorištavanja prirodnih resursa Zapadne Sahare (dalje u tekstu „predmetna područja”). Predmetna se procjena posebice odnosi na trgovinske tokove iz Zapadne Sahare, posebno na proizvode ribarstva, poljoprivredne proizvode i fosfate. Temelji se na analizi dostupnih podataka za prošlost, ali i na predviđanjima za budućnost. Iz te procjene proizlazi da je dodjela carinskih povlastica predviđenih Sporazumom o pridruživanju između EU-a i Maroka imala pozitivan učinak na predmetno stanovništvo te da bi u budućnosti trebalo zadržati ili čak i povećati takav utjecaj. Procjena učinka uključena je u izvješće službi Komisije i Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) od 11. lipnja 2018.⁵ o koristima za stanovništvo Zapadne Sahare i o savjetovanju s tim stanovništvom o proširenju carinskih povlastica na proizvode podrijetlom iz Zapadne Sahare.

⁴ Presuda Suda Europske unije od 21. prosinca 2016., Vijeće/Front Polisario, C-104/16 P, ECLI:EU:C:2016:973.

⁵ Radni dokument službi Komisije (SWD(2018) 346 final) priložen Prijedlogu odluke Vijeća o sklapanju Sporazuma u obliku razmjene pisama između Europske unije i Kraljevine Maroka o izmjeni protokolâ 1. i 4. uz Euro-mediteranski sporazum o pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, te Kraljevine Maroka, s druge strane (COM(2018) 481 final).

Međutim, radi praćenja učinaka Sporazuma na predmetno stanovništvo i iskorištavanje prirodnih resursa na predmetnim područjima, u Sporazumu se izričito navode odgovarajući okvir i postupak koji strankama omogućuju da redovnom razmjenom informacija tijekom provedbe procjenjuju njegove posljedice. Europska unija i Maroko složili su se da će informacije razmjenjivati najmanje jednom godišnje u Odboru za pridruživanje osnovanom na temelju Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Maroka. Svrha ovog prijedloga jest utvrditi posebne metode za provedbu te procjene predviđene Sporazumom u cilju da ih donese Odbor za pridruživanje.

Svrha razmjene informacija odgovara svrsi prethodno navedenog izvješća Komisije i ESVD-a.

Kad je riječ o utjecaju na gospodarstvo predmetnog područja, informacije koje su dosad bile dostupne ponajprije se odnose na poljoprivredu i ribarstvo, dok se povlastice odnose na sve proizvode; stoga se podaci koji se trebaju razmjenjivati mogu razvijati s obzirom na razvoj djelatnosti u Zapadnoj Sahari. Osim toga, razmjena se ne odnosi isključivo na gospodarske aspekte (povlastice u užem smislu), već se njome mora omogućiti šira procjena, koja obuhvaća aspekte kao što su održivi razvoj i učinak na iskorištavanje prirodnih resursa.

Povrh razmjene informacija predviđene Sporazumom, Maroko je pristao uspostaviti mehanizam za prikupljanje statističkih podataka o izvozu proizvoda podrijetlom iz Zapadne Sahare u EU, koji će se na mjesečnoj osnovi stavljati na raspolaganje Komisiji i carinskim tijelima država članica.

Konačno, riječju „uzajamno” u Sporazumu od 25. listopada 2018. ističe se da razmjena nije jednostrana. Maroko će stoga od Europske unije moći zatražiti podatke o proizvodnji i trgovini određenim kategorijama proizvoda od interesa za Maroko na temelju postojećih informacijskih sustava.

Ovaj je Prijedlog u skladu s trenutačnom trgovinskom politikom. U skladu je i s općim ciljevima europske politike susjedstva i općom politikom EU-a u pogledu Maroka, kojom se želi osnažiti povlašteno partnerstvo s tom zemljom ne dovodeći u pitanje ishod postupka koji u vezi sa Zapadnom Saharom provode Ujedinjeni narodi.

4. PRAVNA OSNOVA

4.1. Postupovna pravna osnova

4.1.1. Načela

U članku 218. stavku 9. UFEU-a predviđene su odluke kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali im je namjena da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”⁶.

⁶ Presuda Suda Europske unije od 7. listopada 2014., Njemačka/Vijeće (OIV), C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke od 61. do 64.

4.1.2. Primjena u predmetnom slučaju

Odbor za pridruživanje EU-a i Maroka tijelo je osnovano na temelju sporazuma, u ovom slučaju Euro-mediteranskog sporazuma o pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, te Kraljevine Maroka, s druge strane.

Akt koji Odbor za pridruživanje treba donijeti jest akt koji proizvodi pravne učinke. Predviđeni akt bit će obvezujući prema međunarodnom pravu, u skladu s člankom 83. Sporazuma.

Predviđenim aktom ne dopunjuje se niti se izmjenjuje institucionalni okvir Sporazuma.

Stoga je postupovna pravna osnova predložene odluke članak 218. stavak 9. UFEU-a.

4.2. Materijalnopravna osnova

4.2.1. Načela

Materijalnopravna osnova odluke na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a ponajprije ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije. Ako predviđeni akt ima dva cilja ili dva elementa i može se utvrditi da je jedan od tih dvaju ciljeva ili elemenata glavni, a drugi samo sporedan, odluka na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a mora se temeljiti na samo jednoj materijalnopravnoj osnovi, i to onoj koju zahtijeva glavni ili prevladavajući cilj ili element.

4.2.2. Primjena u predmetnom slučaju

Glavni cilj i sadržaj predviđenog akta odnose se poglavito na zajedničku trgovinsku politiku.

Materijalnopravna osnova predložene odluke stoga je članak 207. stavak 3. i stavak 4. prvi podstavak UFEU-a.

4.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebala bi biti članak 207. stavak 4. prvi podstavak UFEU-a u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

5. OBJAVA PREDVIĐENOG AKTA

Budući da će se aktom Odbora za pridruživanje dopuniti poslovnik Odbora za pridruživanje, primjereno je taj akt objaviti u *Službenom listu Europske unije* nakon njegova donošenja.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje u ime Europske unije treba zauzeti u Odboru za pridruživanje osnovanom Euro-mediteranskim sporazumom o pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, te Kraljevine Maroka, s druge strane, u pogledu razmjene informacija s ciljem procjene učinka Sporazuma u obliku razmjene pisama o izmjeni Sporazuma

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 3. i stavak 4. prvi podstavak, u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Euro-mediteranski sporazum o pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, te Kraljevine Maroka, s druge strane („Sporazum o pridruživanju”) sklopljen je u ime Unije Odlukom Vijeća i Komisije 2000/204/EZ, EZUČ⁷ od 24. siječnja 2000. i stupio je na snagu 1. ožujka 2000.
- (2) Vijeće je svojom Odlukom (EU) 2019/217 od 28. siječnja 2019. odobrilo sklapanje Sporazuma u obliku razmjene pisama između Europske unije i Kraljevine Maroka o izmjeni protokolâ 1. i 4. uz Sporazum o pridruživanju („izmjena protokolâ 1. i 4.”)⁸ u svrhu proširenja carinskih povlastica predviđenih Sporazumom o pridruživanju na proizvode iz Zapadne Sahare.
- (3) U skladu s člankom 81. Sporazuma o pridruživanju osnovan je Odbor za pridruživanje zadužen za upravljanje Sporazumom. U skladu s člankom 83. Sporazuma Odbor za pridruživanje ovlašten je donositi odluke o upravljanju Sporazumom, kao i u područjima za koja mu je Vijeće za pridruživanje delegiralo svoje ovlasti.
- (4) Odbor za pridruživanje, u roku od dva mjeseca nakon stupanja na snagu izmjena protokolâ 1. i 4., mora donijeti odluku o aranžmanima za procjenu učinka tog Sporazuma, osobito o održivom razvoju, posebice u pogledu prednosti za predmetno stanovništvo i iskorištavanja prirodnih resursa Zapadne Sahare („predmetna područja”).
- (5) Ako je predviđena odluka obvezujuća za Uniju, potrebno je u ime Unije zauzeti stajalište u okviru Odbora za pridruživanje.
- (6) Radi praćenja učinaka Sporazuma na predmetno stanovništvo i iskorištavanje prirodnih resursa na predmetnim područjima, u Sporazumu se izričito navode odgovarajući okvir i postupak koji strankama omogućuju da redovnom razmjenom informacija tijekom provedbe procjenjuju njegove posljedice. Europska unija i Maroko složili su se da će informacije razmjenjivati najmanje jednom godišnje u

⁷ SL L 70, 18.3.2000., str. 1.

⁸ SL L 34, 6.2.2019., str. 4.

Odboru za pridruživanje osnovanom na temelju Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Maroka. Stoga je primjereno utvrditi posebne metode za provedbu te procjene u cilju da ih donese Odbor za pridruživanje.

- (7) Svrha razmjene informacija odgovara svrsi izvješća službi Komisije i Europske službe za vanjsko djelovanje od 11. lipnja 2018. o koristima za stanovništvo Zapadne Sahare i o savjetovanju s tim stanovništvom o proširenju carinskih povlastica na proizvode podrijetlom iz Zapadne Sahare⁹.
- (8) Kad je riječ o utjecaju na gospodarstvo predmetnog područja, informacije koje su dosad bile dostupne ponajprije se odnose na poljoprivredu i ribarstvo, dok se povlastice odnose na sve proizvode; stoga se podaci koji se trebaju razmjenjivati mogu razvijati s obzirom na razvoj djelatnosti u Zapadnoj Sahari. Osim toga, razmjena se ne odnosi isključivo na gospodarske aspekte (povlastice u užem smislu), već se njome mora omogućiti šira procjena, koja obuhvaća aspekte kao što su održivi razvoj i učinak na iskorištavanje prirodnih resursa.
- (9) Maroko je pristao uspostaviti i zasebni mehanizam za prikupljanje statističkih podataka o izvozu proizvoda podrijetlom iz Zapadne Sahare u EU, koji će se na mjesečnoj osnovi stavljati na raspolaganje Komisiji i carinskim tijelima država članica.
- (10) Maroko će od Europske unije moći zatražiti podatke o proizvodnji i trgovini određenim kategorijama proizvoda od interesa za Maroko na temelju postojećih informacijskih sustava.

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje u ime Unije treba zauzeti na sastanku Odbora za pridruživanje između EU-a i Maroka uspostavljenog člankom 81. Euro-mediteranskog sporazuma o pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, te Kraljevine Maroka, s druge strane, temelji se na nacrtu odluke navedenog Odbora za pridruživanje priloženom ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama i Komisiji.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*

⁹ SWD(2018) 346 final.